

บทที่ 5

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยเรื่อง “การบริหารจัดการทรัพยากรสุขภาพในกฎหมายอิสลามกรณีศึกษาการปฏิบัติของชาวมุสลิมในเทศบาลเมืองนราธิวาส” ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัย โดยแบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไป ประกอบด้วยรายละเอียดดังนี้

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับริบาตามกฎหมาย

ข้อมูลเกี่ยวกับการปฏิบัติเกี่ยวกับริบา

ข้อมูลเกี่ยวกับการปฏิบัติในการบริหารจัดการทรัพยากรสุขภาพ

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์

ซึ่งแต่ละตอนมีรายละเอียดนำเสนอตามลำดับต่อไปนี้

5.1 ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไป

5.1.1 รายละเอียดเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิจัยในรูปแบบตารางแสดงรายละเอียดเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง ด้วยการแสดงจำนวนร้อยละพร้อมกับการอธิบายข้อมูลซึ่งประกอบด้วยรายละเอียดดังต่อไปนี้

ตารางที่ 1.1 – 1.4 เป็นข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

ตาราง 1.1 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามชุมชนที่อาศัย

ชุมชน	จำนวน(n = 392)	ร้อยละ
พนาสมณ์	24	6.12
เกาะสี่แม่	24	6.12
โต๊ะกอดอร์	24	6.12

กำแพงบางรุ 2	30	7.65
รายอบือระกะ	30	7.65
หลังตลาดสด	30	7.65
กาแลตาแป	30	7.65
สมัยอาณาจักร	40	10.20
ยะกัง 1	40	10.20
กำแพงปายง	40	10.20
ชายทะเล	40	10.20
กำแพงบางรุ 1	40	10.20
รวม	392	100.00

จากตาราง 1.1 พบว่า กลุ่มตัวอย่างทั้งหมดจำนวน 392 คน จาก 12 ชุมชน ชุมชนขนาดเล็กจำนวน 3 ชุมชน ชุมชนละ 24 คน คิดเป็นร้อยละ 6.12 รวมทั้งหมด 72 คน คิดเป็นร้อยละ 18.37 ชุมชนขนาดกลางจำนวน 4 ชุมชน ชุมชนละ 30 คน คิดเป็นร้อยละ 7.65 รวมทั้งหมด 120 คน คิดเป็นร้อยละ 30.61 ชุมชนขนาดใหญ่จำนวน 5 ชุมชน ชุมชนละ 40 คน คิดเป็นร้อยละ 10.20 รวมทั้งหมด 200 คน คิดเป็นร้อยละ 51.02

ตาราง 1.2 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามอายุ เพศ สถานภาพทางครอบครัว สถานภาพสมรส และจำนวนบุตร

คุณลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง	จำนวน(n = 392)	ร้อยละ (%)
เพศ		
ชาย	158	40.31
หญิง	234	59.69
รวม	392	100.00
อายุ		
ต่ำกว่า 20 ปี	81	20.66
20-39 ปี	174	44.39
40-59 ปี	90	22.96
มากกว่า 60 ปี	47	11.99
รวม	392	100.00
สถานภาพทางครอบครัว		

หัวหน้าครอบครัว	99	25.26
หัวหน้าครัวเรือน	22	5.61
ภรรยา	113	28.83
บุตร	140	35.71
อื่นๆ	18	4.59
รวม	392	100.00
สถานภาพสมรส		
โสด	160	40.82
สมรส	207	52.81
หย่าร้าง/หม้าย	25	6.38
อื่นๆ	-	0.00
รวม	392	100.00
จำนวนบุตร		
ไม่มีบุตร	170	43.37
1-4 คน	151	38.52
5-8 คน	60	15.31
มากกว่า 8 คน	11	2.81
รวม	392	100.00

จากตารางที่ 1.2 พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิเคราะห์เชิงปริมาณ เป็นชาวมุสลิมที่อาศัยอยู่ในชุมชนขนาดเล็ก S จำนวน 72 คน ชุมชนขนาดกลาง M จำนวน 120 คน และขนาดใหญ่ L จำนวน 200 คน รวมกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้นจำนวน 392 คน เป็นเพศหญิงมากที่สุดจำนวน 234 คน คิดเป็นร้อยละ 59.69 และเพศชายจำนวน 135 คน คิดเป็นร้อยละ 34.44

กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ที่มีอายุ 20-39 ปี มีจำนวนมากที่สุด คือ 174 คน คิดเป็นร้อยละ 44.39 รองลงมาเป็นผู้ที่มีอายุ 40-59 ปี ผู้ที่มีอายุต่ำกว่า 20 ปี คิดเป็นร้อยละ 22.96 และ 20.66 ตามลำดับ ผู้ที่มีอายุมากกว่า 60 ปี มีจำนวนน้อยที่สุด คือ 47 คน คิดเป็นร้อยละ 11.99

กลุ่มตัวอย่างมีสถานภาพทางครอบครัวเป็นบุตรมีจำนวนมากที่สุดคือ 140 คิดเป็นร้อยละ 35.71 รองลงมาเป็นภรรยา หัวหน้าครอบครัว หัวหน้าครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 28.83 25.26 5.61 ตามลำดับ และอื่นๆน้อยที่สุดคิดเป็นร้อยละ 4.59

กลุ่มตัวอย่างมีสถานภาพสมรสเป็นผู้ที่สมรสมากที่สุดคือ 207 คน คิดเป็นร้อยละ 52.81 รองลงมาโสด คิดเป็นร้อยละ 40.82 และหย่าร้าง/หม้ายน้อยที่สุด 6.38

ส่วนจำนวนบุตรกลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ที่ไม่มีบุตรมากที่สุดจำนวน 170 คน คิดเป็นร้อยละ 43.37 รองลงมาเป็นผู้ที่มีบุตร 1-4 คน และ 5-8 คน คิดเป็นร้อยละ 38.52 15.31 ตามลำดับ และจำนวนบุตรมากกว่า 8 คนน้อยที่สุดคือ 11 คิดเป็นร้อยละ 2.81

ตาราง 1.3 แสดงจำนวนและร้อยละของของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามอาชีพ ตำแหน่ง และรายได้

คุณลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง	จำนวน(n = 392)	ร้อยละ (%)
อาชีพ		
ข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ	19	4.85
ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว	60	15.31
รับจ้างทั่วไป	231	61.48
เกษตรกร	12	3.06
พนักงานบริษัท	5	1.27
พ่อบ้าน/แม่บ้าน	55	14.03
อื่นๆ	0	0
รวม	392	100.00
ตำแหน่ง		
ผู้บริหาร	17	4.34
เจ้าพนักงาน/เจ้าหน้าที่	26	6.63
ครู/อาจารย์/นักวิชาการ	21	5.36
นายจ้าง	50	12.76
ลูกจ้าง	276	70.40
โตะครู/อุสตาซ	0	0
อิหม่าม/คอดีบ/บิลาล	2	0.51
อื่นๆ	0	0
รวม	392	100.00
รายได้		
ต่ำกว่า 5000	288	73.47
5,000-10,000	81	20.66
10,001-15,000	15	3.83
15,001-20,000	5	1.28

20,001-25,000	3	0.77
25,001-30,000	0	0
30,001 ขึ้นไป	0	0
รวม	392	100.00

จากตารางที่ 1.3 พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่ประกอบอาชีพมากที่สุด คือ อาชีพรับจ้างทั่วไป มีจำนวน 231 คน คิดเป็นร้อยละ 61.48 รองลงมาเป็นค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว พ่อบ้าน/แม่บ้านข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ เกษตรกร คิดเป็นร้อยละ 15.31 14.03 4.85 3.06 ตามลำดับ และจำนวนน้อยที่สุดเป็นพนักงานบริษัทมีจำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 1.27

ตำแหน่งที่มีจำนวนมากที่สุดลูกจ้างมีจำนวน 276 คน คิดเป็นร้อยละ 70.40 รองลงมาเป็น นายจ้าง เจ้าพนักงาน/เจ้าหน้าที่ ครู/อาจารย์/นักวิชาการ ผู้บริหาร คิดเป็นร้อยละ 12.76 6.63 5.36 4.34 ตามลำดับ จำนวนน้อยที่สุดคือ โด๊ะอิหม่าม/คอดีบมีจำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 0.51

รายได้ที่มีจำนวนมากที่สุด คือ ต่ำกว่า 5,000 บาท มีจำนวน 288 คน คิดเป็นร้อยละ 73.47 รองลงมา 5,000-10,000 บาท 10,001-15,000 บาท 15,001-20,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 20.66 3.83 1.28 ตามลำดับ รายได้ที่มีจำนวนน้อยที่สุดคือ 20,000 – 25,000 บาท จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 0.77

ตาราง 1.4 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามการศึกษา ศาสนา การศึกษาสามัญ และภาษา

คุณลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง	จำนวน(n = 392)	ร้อยละ (%)
การศึกษาศาสนา		
ตาดีกา	208	53.06
อิบติดาอียะฮ์	55	14.03
มุตะวัสซิติเตฮ์	25	6.38
ซานะวียะฮ์	20	5.10
ปริญญาศรี	15	3.83
ปริญญาโท	0	0
ปริญญาเอก	0	0
อื่นๆ (เรียนแบบปอเนาะ และ	69	17.60
อนุปริญญา		
รวม	392	100.00

การศึกษาสามัญ		
ประถมหรือเทียบเท่า	89	22.70
มัธยมตอนต้นหรือเทียบเท่า	81	20.66
มัธยมตอนปลายหรือเทียบเท่า	114	29.08
ปริญญาตรี	50	12.76
ปริญญาโท	1	0.25
ปริญญาเอก	0	0
อื่นๆ (ปวส ปวช อนุปริญญา)	57	14.54
รวม	392	100.00
ภาษา		
ภาษามลายู		
น้อย	34	8.67
ปานกลาง	99	25.25
ดี	200	51.02
ดีมาก	59	25.05
รวม	392	100.00
ภาษาอาหรับ		
น้อย	198	50.51
ปานกลาง	161	41.07
ดี	29	7.40
ดีมาก	4	1.02
รวม	392	100.00
ภาษาไทย		
น้อย	56	14.28
ปานกลาง	101	25.76
ดี	125	31.89
ดีมาก	110	28.06
รวม	392	100.00
ภาษาอังกฤษ		
น้อย	234	59.69

ปานกลาง	120	30.61
ดี	35	8.93
ดีมาก	3	0.76
รวม	392	100.00

จากตาราง 1.4 พบว่าระดับการศึกษาศาสนาที่มีจำนวนมากที่สุด คือ ดาศิกามีจำนวน 208 คน คิดเป็นร้อยละ 53.06 รองลงมาเป็นระดับอื่นๆ การศึกษาปอเนาะ อนุปริญญา จำนวน 69 คน คิดเป็นร้อยละ 17.60 ระดับอับดีดาอียะฮ์ มุตะวัสตีเตาะฮ์ ชานะวียะฮ์ คิดเป็นร้อยละ 14.03 6.38 5.10 ตามลำดับ และน้อยที่สุดคือ ปริญญาตรี มีจำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 3.83

กลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการศึกษามากที่สุด คือ มัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า มีจำนวน 114 คน คิดเป็นร้อยละ 29.08 รองลงมาเป็นระดับ ประถมหรือเทียบเท่า มัธยมศึกษาตอนต้นหรือเทียบเท่า อื่นๆ (ปวส ปวช อนุปริญญา) ปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 22.70 20.66 14.54 12.76 ตามลำดับ และน้อยที่สุดคือปริญญาโท มีจำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.25

กลุ่มตัวอย่างที่ได้ภาษามลายูอยู่ในระดับดี มากที่สุดจำนวน 200 คน คิดเป็นร้อยละ 51.02 และระดับน้อยจำนวนน้อยที่สุด มีจำนวน 34 คน คิดเป็นร้อยละ 8.67

กลุ่มตัวอย่างที่ได้ภาษาอาหรับอยู่ในระดับน้อย มากที่สุดมีจำนวน 198 คน คิดเป็นร้อยละ 50.51 และระดับดีมากจำนวนน้อยที่สุด มีจำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 1.02

กลุ่มตัวอย่างที่ได้ภาษาไทยอยู่ในระดับดีมาก มากที่สุดมีจำนวน 110 คน คิดเป็นร้อยละ 28.06 และระดับน้อยจำนวนน้อยที่สุด มีจำนวน 56 คน คิดเป็นร้อยละ 14.28

กลุ่มตัวอย่างที่ได้ภาษาอังกฤษอยู่ในระดับน้อย มากที่สุดมีจำนวน 234 คน คิดเป็นร้อยละ 59.69 และระดับดีมากจำนวนน้อยที่สุด มีจำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 0.76

5.1.2 ข้อมูลเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับบริบทกฎหมายอิสลาม (ตารางที่ 1.5)

ตาราง 1.5 แสดงระดับคะแนน ระดับความรู้ จำนวน ร้อยละ ของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับบริบทกฎหมายอิสลาม

ระดับคะแนน	จำนวน (n=392)	ร้อยละ
0-4	89	22.70
5-8	188	47.96

9-12	96	24.49
13-16	13	3.32
17-20	6	1.53
รวม	392	100.00

จากตาราง 1.5 ผู้วิจัยใช้เกณฑ์ในการแปลผลระดับคะแนนโดยการแบ่งเป็น 5 ระดับ ดังนี้

เกณฑ์ในการแปลผลระดับคะแนน

ระดับคะแนน	ความหมาย
0 – 4	ระดับต่ำมาก
5 – 8	ระดับต่ำ
9 – 12	ระดับปานกลาง
13 – 16	ระดับสูง
17 – 20	ระดับสูงมาก

จากตาราง 1.5 พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับริบาตามกฎหมายอิสลามที่มีจำนวนมากที่สุด คือ ระดับคะแนน 5-8 คะแนน อยู่ในระดับต่ำ มีจำนวน 188 คน คิดเป็นร้อยละ 47.96 รองลงมา ระดับคะแนน 9-12 อยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 96 คน ระดับคะแนน 0-4 อยู่ในระดับต่ำมาก จำนวน 89 คน ระดับคะแนน 13-16 คะแนน อยู่ในระดับสูง จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 24.49 22.70 3.32 ตามลำดับ และน้อยที่สุด คือ ระดับคะแนน 17-20 คะแนน อยู่ในระดับสูงมาก มีจำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 1.53

5.1.3 ข้อมูลเกี่ยวกับการปฏิบัติของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับริบา(ตารางที่ 1.6 – 1.16)

5.1.3.1 ด้านการฝากเงินในธนาคาร และการได้รับเงินริบาจากการฝาก (ตารางที่ 1.6 – 1.7)

ตาราง 1.6 แสดงความถี่และร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามการเปิดบัญชีเงินฝากในธนาคาร (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

(n = 392)			
คำถามที่	การปฏิบัติจริงของกลุ่มตัวอย่าง	ความถี่	ร้อยละ (%)
33	การเปิดบัญชีเงินฝากธนาคาร		
	ธนาคารกรุงไทย	115	29.34
	ธนาคารเกษตรและสหกรณ์	23	5.87
	ธนาคารกรุงเทพ	18	4.59
	ธนาคารไทยพาณิชย์	19	4.85
	ธนาคารออมสิน	119	30.36
	ธนาคารทหารไทย	2	0.51
	ธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย	69	17.60
	สหกรณ์อิสลาม	16	4.08
	อื่นๆ (ไม่มีบัญชีเงินฝาก)	12	3.06

จากตาราง 1.6 พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีบัญชีเงินฝากในธนาคารออมสินมากที่สุด มีจำนวน 119 คน คิดเป็นร้อยละ 30.36 และรองลงมาเป็นธนาคารกรุงไทย ธนาคารอิสลาม ธนาคารเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ธนาคารไทยพาณิชย์ ธนาคารกรุงเทพ สหกรณ์อิสลาม ไม่มีบัญชีเงินฝาก คิดเป็นร้อยละ 29.34 17.60 5.87 4.85 4.59 4.08 3.06 ตามลำดับ และมีบัญชีเงินฝากในธนาคารทหารไทยน้อยที่สุด มีจำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 0.51 และไม่มีบัญชีเงินฝากเลย จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 3.06

ตาราง 1.7 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามการได้รับเงินริบจากการฝาก

คำถามที่	การปฏิบัติจริงของกลุ่มตัวอย่าง	จำนวน (n=392)	ร้อยละ (%)
34	การได้รับเงินริบจากการฝากเงิน		
	เคย	131	33.42
	ไม่เคย	261	66.58
	รวม	392	100.00

จากตาราง 1.7 พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ จำนวน 261 คน คิดเป็นร้อยละ 66.58 ไม่เคยได้รับเงินริบจากการฝากเงิน และที่เคยได้รับเงินริบจากการฝากเงินเพียง 131 คนเท่านั้นคิดเป็นร้อยละ 33.42

5.1.3.2 ด้านการยื่นขอสินเชื่อ (ตารางที่ 1.8)

ตาราง 1.8 แสดงการยื่นขอสินเชื่อและการเลือกสถาบันการเงินในการทำสินเชื่อ

คำถามที่	การปฏิบัติจริงของกลุ่มตัวอย่าง	จำนวน (n=392)	ร้อยละ (%)
35	การยื่นขอสินเชื่อกับสถาบันการเงินเพื่อสร้างบ้าน และซื้อรถยนต์		
	ธนาคารกรุงไทย	36	9.18
	ธนาคารเกษตรและสหกรณ์	11	2.81
	ธนาคารกรุงเทพ	18	4.59
	ธนาคารไทยพาณิชย์	9	2.30
	ธนาคารออมสิน	37	9.44
	ธนาคารทหารไทย	0	0.00
	ธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย	174	44.39
	สหกรณ์อิสลาม	68	17.35
	อื่นๆ (สหกรณ์ทั่วไป เพื่อนๆ)	39	9.95
	รวม	392	100.00
36	หากสถาบันการเงินที่ไม่มีริบามีอัตราดอกเบี้ยสูงกว่าธนาคารแบบระบบริบ		
	1.เลือกสถาบันการเงินอิสลามเพราะปลอดริบ แม้จะจ่ายในราคาที่สูงกว่า	166	42.35

2.เลือกธนาคารที่เก็บอัตราดอกเบี้ยต่ำ	177	45.15
เนื่องจากฐานะการเงินไม่ค่อยดี		
3.สถาบันการเงินใดก็ได้ที่มีอัตรา	49	12.50
กำไรต่ำที่สุด		
รวม	392	100.00

จากตาราง 1.8 พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ จำนวน 174 คน คิดเป็นร้อยละ 44.39 เลือกธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยเมื่อต้องการสินเชื่อเพื่อสร้างบ้าน ซึ่งร้อยละ รองลงมาเป็น สหกรณ์อิสลาม อื่นๆ (สหกรณ์ทั่วไป เพื่อนๆ) ธนาคารออมสิน ธนาคารกรุงไทย ธนาคารกรุงเทพ ธนาคารเกษตรและสหกรณ์ และน้อยที่สุดคือ ธนาคารไทยพาณิชย์ และธนาคารทหาร คิดเป็นร้อยละ 17.35 9.95 9.44 9.18 4.59 2.81 2.30 0.00 ตามลำดับ

หากสถาบันการเงินที่ไม่มีริบามีอัตราราคาสินเชื่อสูงกว่าธนาคารแบบระบบบริบาล กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ จำนวน 177 คน คิดเป็นร้อยละ 45.15 เลือกธนาคารที่เก็บอัตราดอกเบี้ยต่ำ เนื่องจากฐานะการเงินไม่ค่อยดี รองลงมาเลือกสถาบันการเงินอิสลาม และส่วนน้อยที่ไม่เลือกสถาบันการเงินแต่จะเลือกราคาต่ำเป็นหลัก คิดเป็นร้อยละ 42.35 12.15 ตามลำดับ

5.1.3.3 ด้านการขอยืมและการให้ยืม (ตารางที่ 1.9)

ตาราง 1.9 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามการปฏิบัติในการให้ยืมและการรับจ่ายเงินที่ให้ยืม

คำถามที่	การปฏิบัติจริงของกลุ่มตัวอย่าง	จำนวน (n=392)	ร้อยละ (%)
37	หากมีคนขอยืมเงิน		
	1. ให้ยืมโดยไม่มีเงื่อนไขใดๆ	200	51.02
	2. ให้ยืมแต่ต้องมีเงินค่าตอบแทน	14	3.57
	ร้อยละ 5 %		
	3. ไม่ให้ยืมเลย	169	43.11
	4. ให้ยืมโดยใช้เงินริบาที่ได้มา	9	2.30
	จากธนาคาร		
	5. อื่นๆ	0	0.00
	รวม	392	100.00
38	หากมีการจ่ายเงินยืมคืนเกินจำนวนที่ ให้ยืมไป		

	1. รับเงินดังกล่าวทั้งหมด	45	11.48
	2. รับเฉพาะจำนวนเงินที่ ให้ยืมไปเท่านั้น	324	82.65
	3. อื่นๆ - รับทั้งหมดแล้วเอาแต่ ส่วนของเรา ที่เหลือจ่ายช ภาค หรือช่วยเหลือคนจน หรือบริจาค	23	5.87
	รวม	392	100.00
39	ถ้ารู้ว่าลูกหนี้เอาเงินริบมาจ่ายคืนเงินที่ได้ ยืมไป		
	1. รับการคืนนี้ดังกล่าว ทั้งหมด	283	72.20
	2. ไม่รับเพราะกลัวจะบ าบ	100	25.50
	3. อื่นๆ - รับมาก่อนแล้วถามผู้รู้เกี่ยวกับห กุ่ม ถ้าไม่ได้จะปฏิบัติตามที่ได้รับแนะนำจาก ผู้รู้	9	2.30
		392	100.00

จากตาราง 1.9 พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่จำนวน 200 คน คิดเป็นร้อยละ 51.02 จะให้ยืมโดยไม่มีเงื่อนไขใดๆ หากมีคนมาขอยืมเงิน รองลงมาไม่ให้ยืมเลย ให้ยืมแต่ต้องมีเงินค่าตอบแทน ร้อยละ 5 % และกลุ่มตัวอย่างส่วนน้อยที่ให้ยืมโดยใช้เงินริบมาได้มาจากธนาคาร คิดเป็นร้อยละ 43.11 3.57 และ 2.30 ตามลำดับ

หากมีการจ่ายเงินคืนเกินจำนวนที่ให้ยืมไปกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่จำนวน 324 คน คิดเป็นร้อยละ 82.65 จะรับเฉพาะจำนวนเงินที่ให้ยืมเท่านั้น รองลงมาจะรับเงินดังกล่าวทั้งหมด และกลุ่มตัวอย่างส่วนน้อยที่เลือกอื่นๆ (รับทั้งหมดแล้วเอาแต่ส่วนของเรา ที่เหลือจ่ายชภาค หรือช่วยเหลือคนจน หรือบริจาค) คิดเป็นร้อยละ 11.48 และ 5.87 ตามลำดับ

ถ้ารู้ว่าลูกหนี้เอาเงินริบมาจ่ายคืนนี้ที่ได้ยืมไปกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่จำนวน 283 คน คิดเป็นร้อยละ 72. 20 จะรับการคืนนี้ดังกล่าวทั้งหมด รองลงมาจะไม่รับเพราะกลัวจะบ
าบจำนวน 100 คน คิดเป็นร้อยละ 25.50 และอื่นๆ (รับมาก่อนแล้วถามผู้รู้เกี่ยวกับห
กุ่มถ้าไม่ได้จะ

ปฏิบัติตามที่ได้รับแนะนำจากผู้รู้) จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 2.30

5.1.3.4 ด้านหนี้สิน (ตารางที่ 1.10 – 1.11)

ตาราง 1.10 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามการมีหนี้สิน

คำถามที่	การปฏิบัติจริงของกลุ่มตัวอย่าง	จำนวน (n=392)	ร้อยละ (%)
40	ไม่มีหนี้สิน	295	75.26
	มีหนี้สิน	97	24.74
รวม		392	100.00

จากตาราง 1.10 พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่จำนวน 295 คน คิดเป็นร้อยละ 75.26 ไม่มีหนี้สิน และกลุ่มตัวอย่างที่มีหนี้เพียง 97 คน คิดเป็นร้อยละ 24.74

ตาราง 1.11 แสดงความถี่และร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามการมีหนี้สิน ถ้ามีหนี้ เป็นลูกหนี้ของสถาบันการเงินใด (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

คำถามที่	การปฏิบัติจริงของกลุ่มตัวอย่าง	(n=97)	
		ความถี่	ร้อยละ (%)
40	ธนาคารกรุงไทย	40	41.24
	ธนาคารเกษตรและสหกรณ์	20	20.62
	ธนาคารกรุงเทพ	7	7.22
	ธนาคารไทยพาณิชย์	5	5.15
	ธนาคารออมสิน	33	34.02
	ธนาคารทหารไทย	0	0
	ธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย	29	29.90
	สหกรณ์อิสลาม	30	30.93
	อื่นๆ (เพื่อน สหกรณ์ครู ฆอศ.)	15	15.46

จากตาราง 1.11 พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีหนี้มากที่สุดกับธนาคารกรุงไทย รองลงมาธนาคารออมสิน สหกรณ์อิสลาม ธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย ธนาคารเกษตรและสหกรณ์ ธนาคารกรุงเทพ ธนาคารไทยพาณิชย์ และอื่นๆ (เพื่อน สหกรณ์ครู ฆอศ.) คิดเป็นร้อยละ 41.24 34.02 30.93 29.90 20.62 15.46 7.22 5.15 และ 0 ตามลำดับ

5.1.3.5 ด้านการแลกเปลี่ยน ซื้อขาย (ตารางที่ 1.12 – 1.16)

ตาราง 1.12 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามการแลกเปลี่ยน ทรัพย์สินมีทองและธนบัตรเก่าแต่อยากได้ทองใหม่

คำถามที่	การปฏิบัติจริงของกลุ่มตัวอย่าง	จำนวน (n=392)	ร้อยละ (%)
41	1. นำทองเก่าไปแลกทองใหม่ และเพิ่มเงินตามจำนวนที่ร้านต้องการ	125	31.89
	2. นำทองเก่าไปขายก่อน แล้วซื้อทองใหม่ตามที่ต้องการ	250	63.78
	3. อื่นๆ	17	4.34
รวม		392	100.00
42	หากมีเงินธนบัตรเก่า 10 บาท แล้วไปแลกกับธนบัตรใหม่ที่ธนาคาร ทางธนาคารจ่ายเป็น 12 บาท		
	1. รับเงินสดกล่าวด้วยความยินดี	276	70.41
	2. รับเฉพาะ 10 บาท ส่วนที่เหลือปล่อยให้ธนาคารเพราะกลัวจะเป็นเงินริบา	109	27.55
	3. รับมาทั้งหมด แล้วเอาส่วนที่เกิน 2 บาทแจกให้คนยากจน	8	2.04
4. อื่นๆ	0	0	
		392	100

จากตาราง 1.12 พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ที่มีทองเก่าแล้วอยากได้ทองใหม่ นำทองเก่าไปขายก่อน แล้วซื้อทองใหม่ตามที่ต้องการจำนวน 250 คน คิดเป็นร้อยละ 63.78 รองลงมานำทองเก่าไปแลกทองใหม่ และเพิ่มเงินตามจำนวนที่ร้านต้องการจำนวน 125 คน คิดเป็นร้อยละ 31.89 และอื่นๆ (เอาเงินอื่นมาซื้อทองใหม่)จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 4.34

หากมีเงินธนบัตรเก่า 10 บาท แล้วไปแลกกับธนบัตรใหม่ที่ธนาคาร ทางธนาคารจ่ายเป็น 12 บาท กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่รับเงินสดกล่าวด้วยความยินดี จำนวน 276 คน คิดเป็นร้อยละ 70.41 รองลงมาจะรับเฉพาะ 10 บาท ส่วนที่เหลือปล่อยให้ธนาคารเพราะกลัวจะเป็นเงินริบา จำนวน 109 คน คิดเป็นร้อยละ 27.55 และรับมาทั้งหมด แล้วเอาส่วนที่เกิน 2 บาท แจกให้คนยากจนจำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 2.04

ตาราง 1.13 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามการซื้อขาย กรณีมีคนมาขายเช็คราคา 10,000 บาทให้ท่าน ซึ่งเช็คดังกล่าวมีราคาจริง 15,000 บาท แต่จะสามารถเบิกจ่ายได้ในเวลาอีกสองเดือน

คำถามที่	การปฏิบัติจริงของกลุ่มตัวอย่าง	จำนวน (n=392)	ร้อยละ (%)
43	1. รับซื้อเช็คดังกล่าวเพื่อผลกำไร	46	11.73
	2. ไม่รับซื้อ เนื่องจากกลัวว่าจะเป็นการหะ	176	44.90
	รวม		
3.	รับเงินส่วนลดแล้วนำไปบริจาคให้คน	162	41.33
	ยากจน		
4.	อื่นๆ(รับแล้วแจกผลกำไรให้เพื่อน)	8	2.04
	รวม	392	100.00

จากตาราง 1.13 พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่จำนวน 176 คน คิดเป็นร้อยละ 44.90 จะไม่รับซื้อ เนื่องจากกลัวว่าจะเป็นการหะรวม รองลงมาจำนวน 162 คน คิดเป็นร้อยละ 41.33 จะรับเงินส่วนลดแล้วนำไปบริจาคให้คนยากจน อีกจำนวน 46 คน คิดเป็นร้อยละ 11.73 จะรับซื้อเช็คดังกล่าวเพื่อผลกำไร และอื่นๆ (รับแล้วแจกผลกำไรให้เพื่อน) จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 2.04

ตาราง 1.14 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามการซื้อขาย กรณีการซื้อของจากร้าน ทางร้านได้ให้เงินส่วนลดจากการอุดหนุนร้านของเขา และเจ้าของร้านกล่าวอีกว่า หากท่านมาอุดหนุนร้านเราอีกเราก็จะลดให้ท่านอีก

คำถามที่	การปฏิบัติจริงของกลุ่มตัวอย่าง	จำนวน (n=392)	ร้อยละ (%)
45	1. รับเงินส่วนลดดังกล่าวด้วยความดีใจ	108	27.55
	2. ไม่รับ เนื่องจากกลัวว่าจะเป็นการหะรวม	191	48.72
3.	รับเงินส่วนลดแล้วนำไปบริจาคให้คน	87	22.19
	ยากจน		
4.	อื่นๆ	6	1.53
	รวม	392	100.00

จากตาราง 1.14 พบว่าเมื่อซื้อของจากร้าน ทางร้านได้ให้เงินส่วนลดจากการอุดหนุนร้านของเขา กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่จะไม่รับ เนื่องจากกลัวว่าจะเป็นการหะรวมเป็นจำนวน 191 คน คิดเป็นร้อยละ 48.72 รองลงมาจะรับเงินส่วนลดดังกล่าวด้วยความดีใจเป็นจำนวน 108 คน คิดเป็นร้อยละ 27.55 รับเงินส่วนลดแล้วนำไปบริจาคให้คนยากจนเป็นจำนวน 87 คน คิด

เป็นร้อยละ 22.19 และอื่นๆ (รับเงินดังกล่าวแล้วไปแจกให้ลูกหลาน)จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 1.53

ตาราง 1.15 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามการมีหนี้สิน กรณีซื้อรถกับบริษัท จ่ายผ่อนชำระครบก่อนกำหนด แล้วทางบริษัทได้จัดส่วนลดให้

คำถามที่	การปฏิบัติจริงของกลุ่มตัวอย่าง	จำนวน (n=392)	ร้อยละ (%)
46	1. ยอมรับส่วนลดที่ให้ความเต็มใจ	155	39.54
	2. ไม่ยอมรับส่วนลดดังกล่าว	157	40.05
	3. รับส่วนลดแล้วบริจาคเพื่อสาธารณประโยชน์	50	12.76
	4. รับส่วนลดแล้วแจกให้ลูกหลาน หรือครอบครัวและญาติมิตร	25	6.38
	5. อื่นๆ	5	1.28
	รวม	392	100.00

จากตาราง 1.15 พบว่าเมื่อซื้อรถกับบริษัท จ่ายผ่อนชำระครบก่อนกำหนด แล้วทางบริษัทได้จัดส่วนลดให้ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ไม่ยอมรับส่วนลดดังกล่าว จำนวน 157 คน คิดเป็นร้อยละ 40.05 รองลงมายอมรับส่วนลดที่ให้ความเต็มใจ จำนวน 155 คน คิดเป็นร้อยละ 39.54 รับส่วนลดแล้วบริจาคเพื่อสาธารณประโยชน์ จำนวน 50 คน คิดเป็นร้อยละ 12.76 รับส่วนลดแล้วแจกให้ลูกหลาน หรือครอบครัวและญาติมิตร จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 6.38 และส่วนน้อยอื่นๆ (รับส่วนลดมาจัดฉลอง)จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 1.28

5.1.4 ข้อมูลเกี่ยวกับการปฏิบัติในการบริหารจัดการทรัพย์สินริบา

ผลการวิเคราะห์เกี่ยวกับการบริหารจัดการทรัพย์สินริบาของกลุ่มตัวอย่าง (ตารางที่ 1.16 – 1.23)

5.1.4.1 การบริหารจัดการทรัพย์สินริบาที่ได้มาจากการฝากธนาคาร

ตาราง 1.16 แสดงความถี่และร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามการบริหารจัดการทรัพย์สินริบาที่ได้มาจากการฝากธนาคาร (เลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

(n = 392)			
คำถามที่	การบริหารจัดการของกลุ่มตัวอย่าง	ความถี่	ร้อยละ (%)
47	1. รับเงินริบมาใช้สอยเอง	70	17.86

2. บริจาคให้กับผู้อื่น เช่น เด็กกำพร้า ผู้ประสบภัย	203	51.79
3. แบ่งให้ลูกหลาน	148	37.76
4. ปลอ่ยให้อยู่ในบัญชี	292	74.49
5. เอาทรัพย์สินริบามาเผา หรือฝังดิน	128	32.65
6. บริจาคสาธารณกุศลเพื่อส่วนรวม เช่น สร้างถนนในชุมชน ขุดคูระบายน้ำ เป็นต้น	202	51.53
7. บริจาคเพื่อสมทบทุนช่วยคนยากจนไปประกอบพิธีหัจญ์	126	32.14
8. บริจาคเพื่อสมทบทุนช่วยปลดหนี้ให้ผู้ที่คิดหนี	126	32.14
9. บริจาคเพื่อสร้างอาคารสงเคราะห์ (ศาลาโรงเรียน โรงพยาบาล เป็นต้น)	147	37.50
10. บริจาคเพื่อจัดพิมพ์อัลกุรอาน	114	29.08
11. บริจาคเพื่อสร้างมัสยิด	141	35.97
12. จัดซื้ออุปกรณ์กีฬาแจกให้โรงเรียน	153	39.03
13. มอบให้คนจน	159	40.56
14. ใช้ในการจ่ายภาษี	196	50.00
15. ช่วยเพื่อนซื้อเสียงในการเลือกตั้ง	90	22.96
16. จัดทัศนศึกษาให้วัยรุ่น	131	33.42
17. จัดตั้งกองทุนในการกู้ยืมแบบไม่มีริบา	128	32.65
18. จัดตั้งกองทุนสงเคราะห์เพื่อพัฒนาสังคมและการศึกษา	138	35.20
19. จัดฉลองเลี้ยงอาหารให้เพื่อนๆ ทุกเดือน		
20. จัดโต๊ะอาหารเพื่อละศีลอดในเดือนเราะมะฎอน	90	22.96
21. อื่นๆ	115	29.34

จากตาราง 1.16 พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่จะบริหารจัดการทรัพย์สินริบาที่ได้มาจากการฝากธนาคารโดยวิธีปลอ่ยให้อยู่ในบัญชีเป็นจำนวน 292 คน คิดเป็นร้อยละ 74.49 รองลงมาจะใช้จ่ายบริจาคให้กับผู้อื่น เช่น เด็กกำพร้า ผู้ประสบภัยจำนวน 203 คน คิดเป็นร้อยละ 51.79 และรองลงมาตามลำดับดังนี้

บริจาคสาธารณกุศลเพื่อส่วนรวม เช่น สร้างถนนในชุมชน ขุดคูระบายน้ำ เป็นต้น จำนวน 202 คน คิดเป็นร้อยละ 51.53

- ใช้ในการถ่ายภาพ จำนวน 196 คน คิดเป็นร้อยละ 50.00
- มอบให้คนจนจำนวน 159 คน คิดเป็นร้อยละ 40.56
- จัดซื้ออุปกรณ์กีฬาแจกให้โรงเรียนจำนวน 153 คน คิดเป็นร้อยละ 39.03
- แบ่งให้ลูกหลานจำนวน 148 คน คิดเป็นร้อยละ 37.76
- บริจาคเพื่อสร้างอาคารสงเคราะห์ (ศาลา โรงเรียน โรงพยาบาล เป็นต้น) จำนวน 147 คน คิดเป็นร้อยละ 37.50
- บริจาคเพื่อสร้างมัสยิดจำนวน 141 คน คิดเป็นร้อยละ 35.97
- จัดตั้งกองทุนสงเคราะห์เพื่อพัฒนาสังคมและการศึกษาจำนวน 138 คน คิดเป็นร้อยละ 35.20
- จัดทัศนศึกษาให้วัยรุ่นจำนวน 131 คนคิดเป็นร้อยละ 33.42
- เอาทรัพย์สินริบมาเผา หรือฝังดินจำนวน 128 คน คิดเป็นร้อยละ 32.65
- และจัดตั้งกองทุนในการกู้ยืมแบบไม่มีริบาจำนวน 128 คน คิดเป็นร้อยละ 32.65
- บริจาคเพื่อสมทบทุนช่วยปลดหนี้ให้ผู้ทีติดหนี้จำนวน 126 คน คิดเป็นร้อยละ 32.14 และบริจาคเพื่อสมทบทุนช่วยคนยากจนไปประกอบพิธีหัจญ์จำนวน 126 คน คิดเป็นร้อยละ 32.14
- จัดโต๊ะอาหารเพื่อละศีลอดในเดือนเราะมะฎอนจำนวน 115 คนคิดเป็นร้อยละ 29.34
- บริจาคเพื่อจัดพิมพ์อัลกุรอานจำนวน 114 คน คิดเป็นร้อยละ 29.08
- จัดฉลองเลี้ยงอาหารให้เพื่อนๆทุกเดือนจำนวน 90 คน คิดเป็นร้อยละ 22.96
- และช่วยเพื่อนซื้อเสื่อในการเลือกตั้งจำนวน 90 คน คิดเป็นร้อยละ 22.96
- และกลุ่มตัวอย่างส่วนน้อยจะบริหารจัดการทรัพย์สินริบาด้วยการรับเงินริบมาใช้สอยเองจำนวน 70 คน คิดเป็นร้อยละ 17.86

5.1.4.2 การตอบรับของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับการจัดการทรัพย์สินริบาด้วยการมอบทุนไปประกอบพิธีหัจญ์ การชดใช้หนี้สิน และการตอบรับของเจ้าหน้าที่

ตาราง 1.17 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามการจัดการทรัพย์สินริบา กรณีได้รับเงินริบาเพื่อประกอบพิธีหัจญ์

คำถามที่	การบริหารจัดการของกลุ่มตัวอย่าง	จำนวน(n = 392)	ร้อยละ (%)
48	1. รับเงินบริจาดังกล่าวเพื่อไปประกอบพิธีหัจญ์ด้วยความเต็มใจ	66	16.84

2. ไม่ยอมรับเงินบริจาคดังกล่าว เพราะเป็นเงินริบา	321	81.89
3. อื่นๆ(รับมาใช้เพื่อการอื่นที่ไม่ใช่พิธีหัจญ์)	5	1.28
รวม	392	100.00

จากตาราง 1.17 พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่จำนวน 321 คน ไม่ยอมรับเงินบริจาคทรัพย์สินริบาเพื่อประกอบพิธีหัจญ์ เพราะเป็นเงินริบา คิดเป็นร้อยละ 81.89 รองลงมาจำนวน 66 คน คิดเป็นร้อยละ 16.84 จะรับเงินบริจาคดังกล่าวเพื่อไปประกอบพิธีหัจญ์ด้วยความเต็มใจ และอื่นๆ (รับมาใช้เพื่อการอื่นที่ไม่ใช่พิธีหัจญ์) จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 1.28

ตาราง 1.18 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามการจัดการทรัพย์สินริบาด้วยการมอบทุนเพื่อการชดใช้หนี้สิน

คำถามที่	การบริหารจัดการของกลุ่มตัวอย่าง	จำนวน(n = 392)	ร้อยละ (%)
49	1. รับเงินบริจาคดังกล่าวทันทีเพื่อปลดหนี้	66	16.84
	2. รับเงินบริจาคดังกล่าว แล้วไปถามผู้รู้ว่ารับได้หรือไม่ หากรับไม่ได้จะคืนให้เจ้าของทีหลัง	137	34.95
	3. ไม่ยอมรับเงินบริจาคดังกล่าว เพราะเป็นเงินริบา	178	45.41
	4. อื่นๆ(รับมาใช้เพื่อการสงฆ์เคราะห์ ส่วนรวม)	11	2.81
	รวม	392	100.00

จากตาราง 1.18 พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่จำนวน 178 คน ไม่ยอมรับเงินบริจาคทรัพย์สินริบาเพื่อปลดหนี้ เพราะเป็นเงินริบา คิดเป็นร้อยละ 45.41 รองลงมาจำนวน 137 คน คิดเป็นร้อยละ 34.95 จะรับเงินบริจาคดังกล่าว แล้วไปถามผู้รู้ว่ารับได้หรือไม่ หากรับไม่ได้จะคืนให้เจ้าของทีหลัง และจำนวน 66 คน คิดเป็นร้อยละ 16.84 รับเงินบริจาคดังกล่าวทันทีเพื่อปลดหนี้ ส่วนน้อยอื่นๆ (รับมาใช้เพื่อการสงฆ์เคราะห์ส่วนรวม) จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 2.81

ตาราง 1.19 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามการตอบรับของเจ้าหน้าที่ เมื่อลูกหนี้จัดการทรัพย์สินริบในการชดใช้หนี้สิน

คำถามที่	การบริหารจัดการของกลุ่มตัวอย่าง	จำนวน(n = 392)	ร้อยละ (%)
50	1. รับการชดใช้หนี้ของลูกหนี้โดยไม่ถาม	96	24.49
	2. ไม่รับการชดใช้หนี้ของลูกหนี้ เพราะกลัวจะเป็นเงินริบ	265	67.60
	3. อื่นๆ	31	7.91
รวม		392	100.00

จากตาราง 1.19 พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่จำนวน 265 คน ไม่รับการชดใช้หนี้ของลูกหนี้ เพราะกลัวจะเป็นเงินริบคิดเป็นร้อยละ 67.60 รองลงมาจำนวน 96 คน คิดเป็นร้อยละ 24.49 จะรับการชดใช้หนี้ของลูกหนี้โดยไม่ถาม และส่วนน้อยจะเลือกอื่นๆ (จะถามก่อนว่าเงินนี้ได้มาอย่างไรหากเป็นบริษัทจะรับ และถ้าเป็นเงินริบจะไม่รับ) จำนวน 31 คน คิดเป็นร้อยละ 7.91

5.1.4.3 การบริหารจัดการทรัพย์สินริบของตนและผู้อื่น

ตาราง 1.20 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามการบริหารจัดการเงินริบของตนและผู้อื่น กรณีมีเพื่อนที่มีเงินริบเป็นจำนวนมากหลายคน

คำถามที่	การบริหารจัดการของกลุ่มตัวอย่าง	จำนวน(n = 392)	ร้อยละ (%)
51	1. ชวนเพื่อนรวบรวมเงินริบมาจัดตั้งมูลนิธิเพื่อการสงเคราะห์	130	33.16
	2. อยู่เฉยๆ เพราะกลัวจะบาป	189	48.21
	3. ขอเงินริบเอามาใช้ในการหาเสียงเลือกตั้ง	33	8.42
	4. ขอเงินริบแจกให้ลูกหลาน	20	5.10
	5. อื่นๆ	20	5.10
รวม		392	100.00

จากตาราง 1.20 พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่จำนวน 189 คน เมื่อมีเพื่อนที่มีเงินริบเป็นจำนวนมากหลายคน จะอยู่เฉยๆ เพราะกลัวจะบาป คิดเป็นร้อยละ 48.21 รองลงมาจำนวน 130 คน คิดเป็นร้อยละ 33.16 จะชวนเพื่อนรวบรวมเงินริบมาจัดตั้งมูลนิธิเพื่อการสงเคราะห์ และจำนวน 33 คน คิดเป็นร้อยละ 8.42 จะขอเงินริบเอามาใช้ในการหาเสียงเลือกตั้ง

และส่วนน้อยจะขอเงินริบาแจกให้ลูกหลานจำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 5.10 และอื่นๆ (จะขอเงินริบามาจัดงานวันรายขอ วันเด็ก วันขึ้นปีใหม่) จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 5.10

ตาราง 1.21 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามการบริหารจัดการเงินริบา กรณีเมื่อมีคนเปิดรับบริจาคเพื่อสร้างมัสยิด

คำถามที่	การบริหารจัดการของกลุ่มตัวอย่าง	จำนวน(n = 392)	ร้อยละ (%)
52	1.เอาเงินริบามาบริจาค	30	8.42
	2.เอาเงินสุจริตมาบริจาค	327	84.18
	3.อื่นๆ (เอาเงินส่วนอื่นที่นอกจากเงินริบา)	26	7.40
รวม		392	100.00

จากตาราง 1.21 พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่จำนวน 327 คน เมื่อมีคนเปิดรับบริจาคเพื่อสร้างมัสยิดคิดจะเอาเงินสุจริตมาบริจาคคิดเป็นร้อยละ 84.18 รองลงมาจำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 8.42 จะเอาเงินริบามาบริจาค และอื่นๆเป็นส่วนน้อยจะเอาเงินส่วนอื่นที่นอกจากเงินริบา จำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 7.40

ตาราง 1.22 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามการบริหารจัดการเงินริบา กรณีเมื่อมีคนมาขอระดมทุนเงินริบาเพื่อตั้งกองทุนช่วยเหลือผู้ประสบภัย

คำถามที่	การบริหารจัดการของกลุ่มตัวอย่าง	จำนวน(n = 392)	ร้อยละ (%)
53	1. เข้าร่วมสมทบด้วย เพราะเป็นการดี	120	30.61
	2. อยู่เฉยๆ เพราะกลัวจะบาป	157	40.05
	3. คัดค้าน เพราะเป็นการที่ไม่ดี	108	27.55
	4. อื่นๆ	7	1.79
รวม		392	100.00

จากตาราง 1.22 พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่จำนวน 157 คน เมื่อมีคนมาขอระดมทุนเงินริบาเพื่อตั้งกองทุนช่วยเหลือผู้ประสบภัยจะอยู่เฉยๆ เพราะกลัวจะบาปคิดเป็นร้อยละ 40.05 รองลงมาจำนวน 120 คน คิดเป็นร้อยละ 30.61 จะเอาเงินริบามาเข้าร่วมสมทบด้วย เพราะเป็นการดี และจำนวน 108 คน คิดเป็นร้อยละ 27.55 จะคัดค้าน เพราะเป็นการที่ไม่ดี และอื่นๆเป็นส่วนน้อยจะเอาเงินที่ไม่ใช่ทรัพย์สินริบามาร่วมสมทบ จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 1.79

ตาราง 1.23 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามการบริหารจัดการเงินริบา กรณีได้รับทรัพย์สินมรดกจำนวนมากที่ได้มาจากธุรกรรมริบา

คำถามที่	การบริหารจัดการของกลุ่มตัวอย่าง	จำนวน(n = 392)	ร้อยละ (%)
54	1. จัดการแบ่งปันทรัพย์สินมรดกดังกล่าวระหว่างทายาท	228	58.16
	2. แบ่งทรัพย์สินมรดกส่วนหนึ่งแจกให้คนยากจนและทำการเพื่อสาธารณประโยชน์	157	40.05
	3. มอบทรัพย์สินมรดกดังกล่าวให้องค์กรเพื่อการศึกษาหรือวากัฟ	0	0
	4. อื่นๆ (รับเฉพาะทรัพย์สินมรดกที่บริสุทธิมาแบ่งปันระหว่างทายาท ส่วนทรัพย์สินริบาแจกให้ผู้ยากไร้ และเพื่อสาธารณประโยชน์)	7	1.79
	รวม	392	100.00

จากตาราง 1.23 พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่จำนวน 228 คน เมื่อได้รับทรัพย์สินมรดกจำนวนมากที่ได้มาจากธุรกรรมริบา จะจัดการแบ่งปันทรัพย์สินมรดกดังกล่าวระหว่างทายาท คิดเป็นร้อยละ 58.16 รองลงมาจำนวน 157 คน คิดเป็นร้อยละ 40.05 จะแบ่งทรัพย์สินมรดกส่วนหนึ่งแจกให้คนยากจนและทำการเพื่อสาธารณประโยชน์ และอื่นๆ (รับเฉพาะทรัพย์สินมรดกที่บริสุทธิ์มาแบ่งปันระหว่างทายาท ส่วนทรัพย์สินริบาแจกให้ผู้ยากไร้ และเพื่อสาธารณประโยชน์) จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 1.79

5.1.5 ข้อเสนอแนะของผู้ตอบแบบสอบถาม

ในกรณีที่มีเงินริบาเป็นจำนวนมาก กลุ่มตัวอย่างผู้ตอบแบบสอบถามมีข้อเสนอแนะในการบริหารจัดการทรัพย์สินริบาดังนี้

- ใช้ทรัพย์สินริบาในการบริจาคสาธารณกุศลเพื่อส่วนรวม เช่น สร้างถนนในชุมชน สร้างศาลาอเนกประสงค์ สร้างโรงเรียน เป็นต้น
- บริจาคแก่ผู้ขัดสน และมูลนิธิต่างๆ
- ในทุกๆจังหวัดควรมีสถาบันการเงินเกี่ยวกับการจัดการริบา เพื่อเปิดโอกาสให้กับผู้ที่มีริบาจากธนาคารหรือจากที่อื่นๆ สามารถจัดการกับริบาที่มีอยู่ได้

5.2 ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์

5.2.1 วัตถุประสงค์ข้อที่ 1 เพื่อศึกษาระดับความรู้ความเข้าใจของชาวมุสลิมในเทศบาลเมืองนราธิวาสเกี่ยวกับริบาตามกฎหมายอิสลาม

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 พบว่าระดับความรู้ความเข้าใจของชาวมุสลิมในเทศบาลเมืองนราธิวาสเกี่ยวกับริบาตามกฎหมายอิสลามอยู่ในระดับต่ำ เพื่อยืนยันผลการวิเคราะห์ตามวัตถุประสงค์ ผู้วิจัยจึงขอเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในตาราง 1.4 เกี่ยวกับระดับการศึกษาทั้งศาสนา สามัญและการใช้ภาษาของกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

จากตาราง 1.4 พบว่าระดับการศึกษาศาสนาที่มีจำนวนมากที่สุด คือ ตาดีกา มีจำนวน 208 คน คิดเป็นร้อยละ 53.06 รองลงมาเป็นระดับอื่นๆ การศึกษาปอเนาะ อนุปริญญา จำนวน 69 คน คิดเป็นร้อยละ 17.60 ระดับอิบติดาอียะฮุ มตะวัสติเตาะฮุ ซานะวียะฮุ คิดเป็นร้อยละ 14.03 6.38 5.10 ตามลำดับ และน้อยที่สุดคือ ปริญญาตรี มีจำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 3.83

กลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการศึกษาสามัญที่มากที่สุด คือ มัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า มีจำนวน 114 คน คิดเป็นร้อยละ 29.08 รองลงมาเป็นระดับ ประถมหรือเทียบเท่า มัธยมศึกษาตอนต้นหรือเทียบเท่า อื่นๆ (ปวส ปวช อนุปริญญา) ปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 22.70 20.66 14.54 12.76 ตามลำดับ และน้อยที่สุดคือปริญญาโท มีจำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.25

กลุ่มตัวอย่างที่ได้ภาษามลายูอยู่ในระดับดี มากที่สุดจำนวน 200 คน คิดเป็นร้อยละ 51.02 และระดับน้อยจำนวนน้อยที่สุด มีจำนวน 34 คน คิดเป็นร้อยละ 8.67

กลุ่มตัวอย่างที่ได้ภาษาอาหรับอยู่ในระดับน้อย มากที่สุดมีจำนวน 198 คน คิดเป็นร้อยละ 50.51 และระดับดีมากจำนวนน้อยที่สุด มีจำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 1.02

กลุ่มตัวอย่างที่ได้ภาษาไทยอยู่ในระดับดีมาก มากที่สุดมีจำนวน 110 คน คิดเป็นร้อยละ 28.06 และระดับน้อยจำนวนน้อยที่สุด มีจำนวน 56 คน คิดเป็นร้อยละ 14.28

กลุ่มตัวอย่างที่ได้ภาษาอังกฤษอยู่ในระดับน้อย มากที่สุดมีจำนวน 234 คน คิดเป็นร้อยละ 59.69 และระดับดีมากจำนวนน้อยที่สุด มีจำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 0.76

พร้อมด้วยข้อมูลในตาราง 1.5 แสดงระดับคะแนน จำนวน และร้อยละ ของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับริบาตามกฎหมายอิสลาม

ระดับคะแนน	จำนวน (n=392)	ร้อยละ
0-4	89	22.70
5-8	188	47.96

9-12	96	24.49
13-16	13	3.32
17-20	6	1.53
รวม	392	100.00

จากตาราง 1.5 ผู้วิจัยใช้เกณฑ์ในการแปลผลระดับคะแนนโดยการแบ่งเป็น 5 ระดับ ดังนี้

เกณฑ์ในการแปลผลระดับคะแนน

ระดับคะแนน	ความหมาย
0 – 4	ระดับต่ำมาก
5 – 8	ระดับต่ำ
9 – 12	ระดับปานกลาง
13 – 16	ระดับสูง
17 – 20	ระดับสูงมาก

พบว่าระดับความรู้ความเข้าใจของชาวมุสลิมในเทศบาลเมืองนราธิวาสเกี่ยวกับริบาจากจำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 392 คน ประชากรส่วนใหญ่ จำนวน 188 คน ได้ระดับคะแนน 5-8 คะแนน อยู่ในระดับต่ำ คิดเป็นร้อยละ 47.96

5.2.2 วัตถุประสงค์ข้อที่ 2 การปฏิบัติของชาวมุสลิมในเทศบาลเมืองนราธิวาสเกี่ยวกับริบา

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 เพื่อยืนยันผลการวิเคราะห์ตามวัตถุประสงค์ ผู้วิจัยได้ใช้เกณฑ์ในการแปลผลค่าร้อยละโดยการแบ่งเป็น 3 ระดับ ดังตารางต่อไปนี้

เกณฑ์ในการแปลผลค่าร้อยละ

ค่าร้อยละ	ความหมาย
00.00 – 33.33	ระดับต่ำ
33.34 – 66.66	ระดับปานกลาง
66.67 – 100.00	ระดับสูง

ดังนั้นผู้วิจัยจึงขอนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในตาราง 1.6-1.16 ซึ่งประกอบด้วยข้อมูลดังนี้

5.2.2.1 ข้อมูลเกี่ยวกับการฝากเงินในธนาคาร และการได้รับเงินรียาจากการฝาก (ตารางที่ 1.6 – 1.7) พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีบัญชีเงินฝากในธนาคารออมสิน มีจำนวน 119 คน คิดเป็นร้อยละ 30.36 อยู่ในระดับต่ำ

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ จำนวน 261 คน คิดเป็นร้อยละ 66.58 ไม่เคยได้รับเงินรียาจากการฝาก อยู่ในระดับปานกลาง

5.2.2.2 ด้านการยื่นขอสินเชื่อ และการเลือกสถาบันการเงินในการทำสินเชื่อ (ตารางที่ 1.8) พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ จำนวน 174 คน คิดเป็นร้อยละ 44.39 เลือกธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยเมื่อต้องการสินเชื่อเพื่อสร้างบ้าน ซ็อรยนต์ อยู่ในระดับปานกลาง

หากสถาบันการเงินที่ไม่มีรียามีอัตราดอกเบี้ยสูงกว่าธนาคารแบบระบบรียา กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ จำนวน 177 คน คิดเป็นร้อยละ 45.15 เลือกธนาคารที่เก็บอัตรารียาต่ำ เนื่องจากฐานะการเงินไม่ค่อยดี อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่เลือกสถาบันการเงินอิสลามเพราะปลอดภัย แม้จะจ่ายในราคาที่สูงกว่า คิดเป็นร้อยละ 42.35 อยู่ในระดับปานกลาง

5.2.2.3 ด้านการขอยืม การให้ยืม และการรับจ่ายเงินที่ให้ยืม (ตารางที่ 1.9) พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่จำนวน 200 คน คิดเป็นร้อยละ 51.02 จะให้ยืมโดยไม่มีเงื่อนไขใดๆ หากมีคนมาขอยืมเงิน อยู่ในระดับปานกลาง

ในกรณีที่มีการจ่ายเงินยืมคืนเกินจำนวนที่ให้ยืม ไปกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่จำนวน 324 คน คิดเป็นร้อยละ 82.65 จะรับเฉพาะจำนวนเงินที่ให้ยืมเท่านั้น อยู่ในระดับสูง

ในกรณีที่ลูกหนี้เอาเงินรียามาจ่ายคืนหนี้ที่ได้ยืมไป กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่จะรับการคืนหนี้ดังกล่าวทั้งหมด จำนวน 283 คน คิดเป็นร้อยละ 72. 20 อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่ไม่รับเพราะกลัวจะบอบ จำนวน 100 คน คิดเป็นร้อยละ 25.50 อยู่ในระดับต่ำ

5.2.2.4 ด้านหนี้สิน (ตารางที่ 1.10 – 1.11) พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่จำนวน 295 คน คิดเป็นร้อยละ 75.26 ไม่มีหนี้สิน อยู่ในระดับสูง

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีหนี้มากที่สุดกับธนาคารกรุงไทย คิดเป็นร้อยละ 75.26 อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนธนาคารอิสลามและสหกรณ์อิสลาม คิดเป็นร้อยละ 29.90 และ 30.93

ตามลำดับ อยู่ในระดับต่ำ

5.2.2.5 ด้านการแลกเปลี่ยน ซื้อขาย (ตารางที่ 1.12 – 1.15)พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ที่มีทองเก่าแล้วอยากได้ทองใหม่ นำทองเก่าไปขายก่อน แล้วซื้อทองใหม่ตามที่ต้องการ จำนวน 250 คน คิดเป็นร้อยละ 63.78 อยู่ในระดับปานกลาง

กรณีมีเงินธนบัตรเก่า 10 บาท แล้วไปแลกกับธนบัตรใหม่ที่ธนาคาร ทางธนาคารจ่ายเป็น 12 บาท กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่รับเงินดังกล่าวด้วยความยินดี จำนวน 276 คน คิดเป็นร้อยละ 70.41 อยู่ในระดับสูง ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่รับเฉพาะ 10 บาท ส่วนที่เหลือปล่อยให้กับธนาคารเพราะกลัวจะเป็นเงินริบา และรับมาทั้งหมด แล้วเอาส่วนที่เกิน 2 บาทแจกให้คนยากจนคิดเป็นร้อยละ 27.55 2.04 ตามลำดับ อยู่ในระดับต่ำ

ในกรณีมีคนมาขายเช็คราคา 10,000 บาท ซึ่งเช็คดังกล่าวมีราคาจริง 15,000 บาท แต่จะสามารถเบิกจ่ายได้ในเวลาอีกสองเดือน กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่จำนวน 176 คน คิดเป็นร้อยละ 44.90 จะไม่รับซื้อ เนื่องจากกลัวว่าจะเป็นการหลอมน อยู่ในระดับปานกลาง

ในกรณีการซื้อของจากร้าน ทางร้านได้ให้เงินส่วนลดจากการอุดหนุนร้านของเขา และเจ้าของร้านกล่าวอีกว่า หากท่านมาอุดหนุนร้านเราอีกเราจะลดให้ท่านอีก พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่จะไม่รับ เนื่องจากกลัวว่าจะเป็นการหลอมนเป็นจำนวน 191 คน คิดเป็นร้อยละ 48.72 อยู่ในระดับปานกลาง

กรณีซื้อรถกับบริษัท เมื่อจ่ายผ่อนครบก่อนกำหนด แล้วทางบริษัทได้จัดส่วนลดให้ พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ไม่ยอมรับส่วนลดดังกล่าว จำนวน 157 คน คิดเป็นร้อยละ 40.05 อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่รับส่วนลดดังกล่าว คิดเป็นร้อยละ 39.54 อยู่ในระดับปานกลาง

5.2.3 วัตถุประสงค์ข้อที่ 3 การบริหารจัดการทรัพย์สินริบาของชาวมุสลิมในเทศบาลเมืองนราธิวาส

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 3 เพื่อยืนยันผลการวิเคราะห์ตามวัตถุประสงค์ ผู้วิจัยได้ใช้เกณฑ์ในการแปลผลค่าร้อยละโดยการแบ่งเป็น 3 ระดับ ดังตารางต่อไปนี้

เกณฑ์ในการแปลผลค่าร้อยละ

ค่าร้อยละ	ความหมาย
00.00 – 33.33	ระดับต่ำ

33.34 – 66.66	ระดับปานกลาง
66.67 – 100.00	ระดับสูง

ดังนั้นผู้วิจัยจึงขอนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในตาราง 1.16 – 1.23 ซึ่งประกอบด้วยข้อมูลดังนี้

5.2.3.1 การบริหารจัดการทรัพย์สินริบขาของชาวมุสลิมในเทศบาลเมืองนราธิวาส ที่ได้มาจากการฝากธนาคาร (ตารางที่ 1.16)

ก. ประชากรส่วนใหญ่จะบริหารจัดการทรัพย์สินริบขาที่ได้มาจากการฝากธนาคาร โดยวิธีปล่อยให้อยู่ในบัญชีเป็นจำนวน 292 คน คิดเป็นร้อยละ 74.49 อยู่ในระดับสูง

ข. การบริหารจัดการทรัพย์สินริบขาดังต่อไปนี้ ระดับการบริหารจัดการทรัพย์สินริบขาของประชากรอยู่ในระดับปานกลาง

(1) การบริจาคให้กับผู้อื่น เช่น เด็กกำพร้า ผู้ประสบภัย คิดเป็นร้อยละ 51.79

(2) การบริจาคสาธารณกุศลเพื่อส่วนรวม เช่น สร้างถนนในชุมชน ชุดคุ้ระบายน้ำ เป็นต้น คิดเป็นร้อยละ 51.53

(3) ใช้ในการจ่ายภาษี คิดเป็นร้อยละ 50.00

(4) การมอบให้คนจน คิดเป็นร้อยละ 40.56

(5) การจัดซื้ออุปกรณ์กีฬาแจกให้โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 39.03

(6) การบริจาคเพื่อสร้างอาคารสงเคราะห์ (ศาลา โรงเรียน โรงพยาบาล เป็นต้น) คิดเป็นร้อยละ 37.50

(7) การบริจาคเพื่อสร้างมัสยิด คิดเป็นร้อยละ 35.97

(8) การจัดตั้งกองทุนสงเคราะห์เพื่อพัฒนาสังคมและการศึกษา คิดเป็นร้อยละ 35.20

ค. การบริหารจัดการทรัพย์สินริบขาดังต่อไปนี้ ระดับการบริหารจัดการทรัพย์สินริบขาของประชากรอยู่ในระดับต่ำ

(1) เอาทรัพย์สินริบขามาเผา หรือฝังดิน คิดเป็นร้อยละ 32.65

(2) จัดตั้งกองทุนในการกู้ยืมแบบไม่มีริบขา คิดเป็นร้อยละ 32.65

(3) บริจาคเพื่อสมทบทุนช่วยเหลือคนให้ผู้ที่ติดหนี้ และบริจาคเพื่อสมทบทุนช่วยคนยากจนไปประกอบพิธีหัจญ์คิดเป็นร้อยละ 32.14

(4) จัดโต๊ะอาหารเพื่อละศีลอดในเดือนเราะมะฎอนคิดเป็นร้อยละ 29.34

- (5) บริจาคเพื่อจัดพิมพ์อัลกุรอาน คิดเป็นร้อยละ 29.08
- (6) บริหารจัดการทรัพย์สินริบาด้วยการรับเงินริบามาใช้สอยเอง คิดเป็นร้อยละ 17.86
- (7) จัดฉลองเลี้ยงอาหารให้เพื่อนๆทุกเดือน และช่วยเพื่อนซื้อเสียงในการเลือกตั้ง คิดเป็นร้อยละ 22.96

5.2.3.2 การตอบรับของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับการจัดการทรัพย์สินริบาด้วยการมอบทุนไปประกอบพิธีหัจญ์ การชดใช้หนี้สิน และการตอบรับของเจ้าหน้าที่ (ตาราง 1.17 – 1.20)

จากตาราง 1.17 ประชากรส่วนใหญ่จำนวน 321 คน ไม่ยอมรับเงินบริจาคจากทรัพย์สินริบาเพื่อประกอบพิธีหัจญ์ เนื่องจากเป็นเงินริบา คิดเป็นร้อยละ 81.89 อยู่ในระดับสูง

จากตาราง 1.18 ประชากรส่วนใหญ่จำนวน 178 คน ไม่ยอมรับเงินบริจาคทรัพย์สินริบาเพื่อปลดหนี้ เพราะเป็นเงินริบา คิดเป็นร้อยละ 45.41 อยู่ในระดับปานกลาง

จากตาราง 1.19 ประชากรส่วนใหญ่ ไม่รับการชดใช้หนี้จากทรัพย์สินริบาของลูกหนี้ เพราะกลัวจะเป็นเงินริบา คิดเป็นร้อยละ 67.60 อยู่ในระดับสูง

5.2.3.3 การบริหารจัดการทรัพย์สินริบาของตนและผู้อื่น (ตาราง 1.20 – 1.24)

จากตาราง 1.20 กรณีมีเพื่อนที่มีเงินริบาเป็นจำนวนมากหลายคน ประชากรส่วนใหญ่จำนวน 189 คน จะอยู่เฉยๆ เพราะกลัวจะบาป คิดเป็นร้อยละ 48.21 อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนประชากรที่ชวนเพื่อนรวบรวมเงินริบาเพื่อจัดตั้งมูลนิธิเพื่อการสงเคราะห์ คิดเป็นร้อยละ 33.16 อยู่ในระดับต่ำ

จากตาราง 1.21 กรณีที่มีคนเปิดรับบริจาคเพื่อสร้างมัสยิด กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่จำนวน 327 คน จะเอาเงินสุจริตมาบริจาค คิดเป็นร้อยละ 84.18 อยู่ในระดับสูง

จากตาราง 1.22 กรณีเมื่อมีคนมาขอระดมทุนเงินริบาเพื่อตั้งกองทุนช่วยเหลือผู้ประสบภัย ประชากรส่วนใหญ่จำนวน 157 คน จะอยู่เฉยๆ เพราะกลัวจะบาป คิดเป็นร้อยละ 40.05 อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนประชากรที่ร่วมสมทบด้วย เพราะคิดว่าเป็นการดี คิดเป็นร้อยละ 30.61 อยู่ในระดับต่ำ

จากตาราง 1.23 กรณีได้รับทรัพย์สินมรดกจำนวนมากที่ได้มาจากธุรกรรมริบา ประชากรส่วนใหญ่จำนวน 228 คน จะจัดการแบ่งปันทรัพย์สินมรดกดังกล่าวระหว่างทายาท คิดเป็นร้อยละ 58.16 อยู่ในระดับปานกลาง และประชากรจำนวน 157 คน คิดเป็นร้อยละ 40.05 จะแบ่งทรัพย์สินมรดกส่วนหนึ่งแจกให้คนยากจนและทำการเพื่อสาธารณประโยชน์ อยู่ในระดับปานกลาง